

Základní škola, Jičín, Železnická 460

Program poradenských služeb školního poradenského pracoviště

Pro zkvalitnění pedagogické a psychologické diagnostiky, stanovování prognóz dalšího vývoje jednotlivých žáků i třídních kolektivů, zvyšování připravenosti učitelů na možné výchovné problémy a krizové situace a pedagogicko-psychologickou podporu jejich práce, a v neposlední řadě i pro vytváření a udržování dobrého sociálního klimatu ve škole bylo na ZŠ, Jičín, Železnická 460 zřízeno školní poradenské pracoviště (dále ŠPP).

ŠPP poskytuje poradenské a konzultační služby jednotlivým žákům, třídním kolektivům, zákonným zástupcům žáků a pedagogům školy. Organizace ŠPP vychází ze skutečnosti, že úspěšnost poradenství ve škole je závislá na:

1. vnitřním systémem komunikace ve škole, na němž se vedle užšího poradenského týmu složeného z psychologičky, výchovného poradce a školní metodičky prevence podílí ředitelka školy a její zástupce, třídní a další učitelé a asistenti pedagoga
2. dostatečně široké, ověřené a průběžně aktualizované vnější síti odborníků z různých oblastí péče o děti, mládež a rodinu, na které se škola může v případě potřeby obrátit se žádostí o spolupráci

Školní psychologička, výchovný poradce a školní metodička prevence, jejichž činnosti jsou popsány dále, tvoří užší tým ŠPP. Tento tým má důvěru ostatních pedagogů školy, což umožňuje operativní odborné intervence zaměřené na řešení rizik, vzdělávacích a výchovných obtíží, náročných situací žáků apod., kterými předcházíme vzniku závažnějších problémů. Samozřejmostí v práci užšího týmu ŠPP a v jeho spolupráci se všemi ostatními aktéry poradenské pomoci je důvěrnost jednání a ochrana osobních dat klientů v souladu se zákonem č.101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a změně některých zákonů, ve znění pozdějších zákonů.

Pedagogicko-psychologická poradna a speciální pedagogická centra tvoří širší tým ŠPP. Pedagogové s rozšířenou kompetencí poskytují reedukace žákům se speciálními vzdělávacími potřebami a odbornou a metodickou pomoc učitelům těchto žáků; spolupracují přitom se všemi subjekty ŠPP, zejména pak se školní psychologičkou. Vedení školy, které tvoří ředitelka a její zástupce, má v práci ŠPP zejména roli koordinační a rozhodovací, současně zastává medializační roli vůči ostatním subjektům státní správy.

Svrchovaným poradenským pracovištěm je pedagogická rada složená ze všech pedagogických pracovníků školy. Na jejích zasedáních se projednávají všechny závažnější záležitosti, jimž se v jednotlivostech věnuje užší i širší tým školního poradenského pracoviště. Je tak zajištěna informovanost všech pedagogů o žácích a o situacích hodných zřetele a současně se vždy dospěje k řešení či závěru, který je výrazem všeobecného konsenzu.

Vnější síť spolupracovníků ŠPP tvoří zejména školská poradenská zařízení a zařízení preventivně výchovné péče, odborní lékaři, poradny pro manželství a mezilidské vztahy, odbory péče o děti, mládež a rodinu, a další specializovaná pracoviště a orgány státní správy. Síť spolupracovníků, kterou má ŠPP vytvořenu, je poměrně široká, což umožňuje nejen zajistit odpovídající odbornou pomoc při řešení toho kterého konkrétního problému, ale i rozšiřovat odborné kompetence pracovníků ŠPP. Nejintenzivnější a zcela pravidelná je spolupráce s Pedagogicko-psychologickou poradnou Jičín, která poskytuje ŠPP stabilní konzultační zázemí a metodickou podporu.

Cíle činnosti ŠPP jsou v souladu s vyhláškou č. 73/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších zákonů, stanoveny následovně:

1. zkvalitňovat sociální klima školy
2. pracovat se všemi subjekty školy (žáci, rodiče, pedagogové) a vytvářet tak širokou základnu preventivní činnosti
3. posilovat průběžnou a dlouhodobou péči o děti s neprospěchem a vytvářet předpoklady pro jeho snižování
4. zkvalitňovat péči o žáky s různými druhy speciálních vzdělávacích potřeb, připravovat podmínky pro jejich úspěšné vzdělávání, osobnostní a sociální vývoj
5. zajišťovat vzdělávací potřeby kognitivně nadaných žáků
6. předcházet vzniku rizikového chování žáků (prevence šikany, zneužívání návykových látek, agresivity, rasismu a dalších negativních jevů, sexuální výchova atd.)
7. operativně realizovat odborné intervence do již nastalých problémů (neodkladně řešit problémy spojené se školní docházkou stejně jako další problémové projevy chování)
8. poskytovat služby kariérového poradenství a informace o možnostech další vzdělávací dráhy žáků žákům i pedagogům

Výchovný poradce

I. Poradenské činnosti

1. kariérové poradenství a poradenská pomoc při rozhodování o další vzdělávací a profesní cestě žáků, tj. zejména:
 - a) koordinace mezi hlavními oblastmi kariérového poradenství – kariérovým vzděláváním a diagnosticko-poradenskými činnostmi zaměřenými k volbě vzdělávací cesty žáka
 - b) základní skupinová šetření k volbě povolání, administrace, zpracování a interpretace zájmových dotazníků v rámci vlastní odborné kompetence a analýzy preferencí v oblasti volby povolání žáků
 - c) individuální šetření k volbě povolání a individuální poradenství v této oblasti (ve spolupráci s třídním učitelem)
 - d) poradenství zákonným zástupcům s ohledem na očekávání a předpoklady žáků (ve spolupráci s třídním učitelem)
 - e) spolupráce se školskými poradenskými zařízeními (poradna, centrum) a středisky výchovné péče při zajišťování poradenských služeb přesahujících kompetence školy
 - f) zajišťování skupinových návštěv žáků školy v informačních poradenských střediscích krajských poboček Úřadu práce České republiky a poskytování informací žákům a zákonným zástupcům o možnosti individuálního využití informačních služeb těchto středisek
 - g) poskytování služeb kariérového poradenství žákům cizincům se zřetelem k jejich speciálním vzdělávacím potřebám.
2. vyhledávání a orientační šetření žáků, jejichž vývoj a vzdělávání vyžadují zvláštní pozornost, a příprava návrhů na další péči o tyto žáky, včetně spolupráce na přípravě kontrole a evidenci plánu pedagogické podpory pro žáky s potřebou podpůrného opatření v 1. stupni
3. zprostředkování diagnostiky speciálních vzdělávacích potřeb a mimořádného nadání (vstupní a průběžné) a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo nadané a mimořádně nadané žáky

4. spolupráce se školskými poradenskými zařízeními při zajišťování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a intervenčních činností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
5. příprava podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole, koordinace poskytování poradenských služeb těmto žákům školou a školskými poradenskými zařízeními a koordinace vzdělávacích opatření u těchto žáků
6. poskytování služeb kariérového poradenství pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a zejména pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona

II. Metodické a informační činnosti

1. Metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy:
 - a) v otázkách kariérového rozhodování žáků
 - b) s přípravou a vyhodnocováním plánu pedagogické podpory
 - c) s naplňováním podpůrných opatření ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
 - d) s tvorbou a vyhodnocováním individuálních vzdělávacích plánů
 - e) v práci s nadanými a mimořádně nadanými žáky
2. zprostředkování nových metod pedagogické diagnostiky a intervence pedagogickým pracovníkům školy
3. metodická pomoc pedagogickým pracovníkům školy v otázkách kariérového rozhodování žáků, integrace, individuálních vzdělávacích plánů, práce s nadanými žáky a podobně
4. předávání odborných informací z oblasti kariérového poradenství a péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami pedagogickým pracovníkům školy
5. poskytování informací o činnosti školy, školských a dalších poradenských zařízení v regionu, o jejich zaměření, kompetencích a o možnostech využívání jejich služeb žákům a jejich zákonným zástupcům
6. shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči dalších poradenských zařízení a jejich zajištění v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů
7. vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti výchovného poradce, navržená a realizovaná opatření

Metodik prevence

I. Metodické a koordinační činnosti

1. koordinace tvorby, kontrola, evaluace a participace při realizaci minimálního preventivního programu školy
2. koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislostí, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, rasismu a xenofobie, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších projevů rizikového chování
3. metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování a vyhledávání a nastavení vhodné podpory směřující k odstranění rizikového chování
4. koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence rizikového chování
5. individuální a skupinová práce se žáky s obtížemi v adaptaci, se sociálně-vztahovými problémy, s rizikovým chováním a problémy, které negativně ovlivňují jejich vzdělávání

6. koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisejí s přijímáním odlišnosti
7. koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence rizikového chování, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence rizikového chování
8. kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu rizikového chování
9. shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence rizikového chování v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů
10. vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření

II. Informační činnosti

1. zajišťování a předávání odborných informací o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy
2. prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností
3. vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence rizikového chování (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, poskytovatelé sociálních služeb, zdravotnická zařízení, Policie České republiky, orgány sociálně-právní ochrany dětí, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce i jednotliví odborníci)
4. předávání informací a zpráv o realizovaných preventivních programech zákonným zástupcům, pedagogickým pracovníkům školy a školskému poradenskému zařízení
5. vedení dokumentace, evidence a administrativa související se standardními činnostmi v souladu se zákonem o ochraně osobních údajů a předávání informací o realizovaných preventivních programech školy pro potřeby zpracování analýz, statistik a krajských plánů prevence

III. Poradenské činnosti

1. vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy rizikového chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli)
2. spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje rizikového chování u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj rizikového chování ve škole
3. příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními

Školní psycholog

1. podílí se na vytváření programu poskytování pedagogicko-psychologických poradenských služeb ve škole, včetně programu primární prevence
2. komunikuje s vedením školy, pedagogy, žáky a zákonnými zástupci

I. Diagnostika a depistáž

1. spolupráce při zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání
2. depistáž specifických poruch učení v základních a středních školách
3. diagnostika při vzdělávacích a výchovných problémech žáků
4. depistáž a diagnostika nadaných dětí
5. zjišťování sociálního klimatu ve třídě
6. screening, ankety, dotazníky ve škole

II. Konzultační, poradenské a intervenční práce

1. péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, kterým jsou poskytována podpůrná opatření prvního stupně (pomoc při sestavování plánu pedagogické podpory, vedení)
2. péče o žáky, kterým jsou poskytována podpůrná opatření druhého až pátého stupně (pomoc při sestavování individuálního vzdělávacího plánu, vedení)
3. individuální případová práce se žáky v osobních problémech (konzultace, vedení)
4. krizová intervence a zpracování krize pro žáky, pedagogické pracovníky a zákonné zástupce
5. prevence školního neúspěchu žáků (náprava, vedení, apod.)
6. kariérové poradenství u žáků
7. techniky a hygiena učení pro žáky
8. skupinová a komunitní práce se žáky
9. koordinace preventivní práce ve třídě, programů pro třídy
10. podpora spolupráce třídy a třídního učitele
11. individuální konzultace pro pedagogické pracovníky v oblasti výchovy a vzdělávání
12. konzultace se zákonnými zástupci při vzdělávacích a výchovných problémech dětí
13. podpora tolerantního a multikulturního prostředí ve škole a školském zařízení
14. podpora pro dlouhodobě selhávající žáky ve vzdělávání

III Metodická práce a vzdělávací činnost

1. participace na přípravě programu zápisu do 1. ročníku základního vzdělávání
2. metodická podpora při práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
3. metodická pomoc třídním učitelům
4. pracovní semináře pro pedagogické pracovníky (konzultace a metodické vedení).
5. účast na pracovních poradách školy
6. koordinace poradenských služeb poskytovaných ve škole (výchovný poradce, školní
7. metodik prevence, třídní učitelé)
8. koordinace poradenských služeb mimo školu a spolupráce se školskými poradenskými zařízeními, zdravotnickými a dalšími zařízeními
9. metodické intervence z psychodidaktiky pro učitele, včetně podpory při tvorbě školního vzdělávacího programu
10. besedy a osvěta
11. prezentační a informační činnost
12. participace na přípravě přijímacího řízení ke vzdělávání ve střední škole

Rozdělení kompetencí

Zkratky:

TU – třídní učitel

MP – školní metodik prevence

VP – výchovný poradce

VŠ – vedení školy

ŠP – školní psycholog

Poruchy chování – ŠP

Vzdorovitost – TU, VP, ŠP

Lhaní – TU, VP, ŠP

Podvody – TU, VP, MP, VŠ

Krádež – TU, VP, MP, VŠ

Záškoláctví – TU, VP, ŠP, VŠ

Experimentování s návykovými látkami – TU, VP, MP, VŠ

Ublížování spolužákům – TU, VP, MP, VŠ

Šikana – TU, MP, VP, VŠ

Kyberšikana – TU, MP, VP, VŠ

Zničení školního vybavení (pomůcek) – TU, VP, MP, VŠ

Neshody mezi spolužáky (nesnášenlivost) – TU, VP, ŠP

Pocit vyčlenění z kolektivu – TU, VP, ŠP

Mám problémy s učením, nejdou mi některé předměty – TU, ŠP

Mám problémy s učitelem – ŠP, VP

Mám problémy v rodině a nevím jak je řešit - TU, VP, ŠP

Výběr dalšího vzdělávání a povolání (SŠ, OU) – TU, VP

Tato směrnice nabývá účinnosti 11. listopadu 2016.

Tato směrnice projednána v pedagogické radě dne 10. listopadu. 2016.

V Jičíně 31. října 2016

Mgr. Blanka Kalátová Lisá
ředitelka školy

související dokumenty:

1. Plán práce výchovného poradce
2. Preventivní program
3. Strategie předcházení školní neúspěšnosti
4. Krizový plán školy